

ЗВІТ ГРОМАДСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ У ЖИТОМИРІ

Транспортна інфраструктура
та стала мобільність

25-26 жовтня і 1-2 листопада 2025 року

Обговорення в групах під час громадської асамблеї, м.Житомир, 25.10.2025р.

Над звітом працювали:

Від проекту BRIDGE: Ілля Ткаченко, Олександра Койдель, Керстін Люкер, Людмила Пухнюк, Ельвіра Подольська та Анастасія Терещук.

Редактори звіту від Громадської асамблеї: Мирослав Вітковський, Ярослав Дятел, Вікторія Загурська-Антонюк, Світлана Ковальчук, Михайло Рибачук, Олександр Рудік.

Літературна редакція: Вікторія Кравчук.

Дизайн: Ольга Крам.

Звіт створено в рамках проекту BRIDGE, що реалізується Київською школою економіки (KSE), Еразмуським університетом Роттердама (Нідерланди), Технічним університетом Берліна (Німеччина), Університетом Тарту (Естонія) та Центром розвитку інновацій (Україна) і фінансується Європейським Союзом в рамках програми наукової співпраці «Горизонт Європа» (грантова угода № 101160337).

Київська школа економіки, м. Київ, 2026 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	5
УЧАСНИКИ АСАМБЛЕЇ	6
ПРОГОЛОСОВАНІ І ПРИЙНЯТІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	11
Затверджені голосуванням рекомендації.....	12
Відхилені рекомендації.....	14
Рекомендації 3+ роки, не винесені на голосування	15
ПЕРЕБІГ АСАМБЛЕЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМАТУ	16
НАВЧАЛЬНИЙ СКЛАДНИК: ЕКСПЕРТНІ ДОПОВІДІ ТА ДИСКУСІЯ	20
ПІДГОТОВКА ГРОМАДСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ	23
ФОРМУВАННЯ СКЛАДУ АСАМБЛЕЇ І ВИБІР ТЕМИ	29
ДОРАДЧИЙ КОМІТЕТ	31
ВІДГУКИ УЧАСНИКІВ АСАМБЛЕЇ	33
ФІНАНСУВАННЯ АСАМБЛЕЇ	35
ПОДЯКИ	37

СПИСОК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 1. Розподіл учасників і учасниць громадської асамблеї за віком і статтю.....	7
Таблиця 2. Розподіл учасників і учасниць громадської асамблеї за місцевістю проживання.....	7
Таблиця 3. Розподіл учасників і учасниць громадської асамблеї за рівнем освіти.....	8
Таблиця 4. Розподіл учасників і учасниць громадської асамблеї за типом зайнятості.	9
Таблиця 5. Учасники Форуму зацікавлених сторін та організації, які вони представляли.....	25

ТЕРМІНИ І АБРЕВІАТУРИ:

ОДР	організація дорожнього руху
ДТП	дорожньо-транспортна пригода
ПСММ	план сталої мобільності міста
ЖМР	Житомирська міська рада
KSE (КШЕ)	Київська школа економіки
ОСББ	Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку
Громадський радник/ця	Учасник/ця громадської асамблеї

Усі загальні згадки посад і статусів у множині (учасники, представники, редактори тощо) стосуються як чоловіків, так і жінок.

Процес голосування в четвертий день громадської асамблеї, м. Житомир, 02.11.2025р.
Фото: Ігор Косташ

ВСТУП

У співпраці між Житомирською міською радою (ЖМР) і проектом BRIDGE відбулася перша в місті громадська асамблея. Вона була присвячена питанню сталої мобільності та розвитку транспортної інфраструктури. Асамблея відбувалася з 25 жовтня по 2 листопада 2025 року й стала першим у Житомирі прикладом застосування сучасних методів дорадчої демократії: залучення громадян на основі випадкового відбору учасників методом жеребкування та інформованого обговорення в малих групах (деліберації).

Методологічну відповідність процесу, а також якість підготовки та модерації забезпечували експерти проекту BRIDGE з Київської школи економіки (KSE) і Технічного університету Берліна (TU Berlin).

Участь в асамблеї взяли 64 громадських радники та радниці – випадково відібрані мешканці Житомира різних віку та професій і з різних районів міста. Серед учасників були представники з різними моделями щоденної мобільності: власники авто, користувачі громадського транспорту, велосипедисти, а також ті, хто переважно пересувається пішки. Такий підхід забезпечив представлення широкого спектра поглядів і досвіду та створив умови для змістовного діалогу між громадянами, експертами й представниками міської влади.

Метою асамблеї було випрацювання справедливих, реалістичних і збалансованих рекомендацій щодо того, як зробити пересування містом безпечнішим, зручнішим і доступнішим для всіх груп населення. Протягом чотирьох інтенсивних днів учасники знайомилися з експертними матеріалами, працювали в малих групах, аналізували приклади українських і європейських міст та спільно шукали вирішення актуальних викликів Житомира у сфері міської мобільності.

Формування порядку денного і зміст обговорень ґрунтувалися на попередніх опитуваннях громадськості та профільних посадовців, запитах від Управління транспорту і зв'язку ЖМР та чинних стратегічних документах, що затверджені в Житомирській громаді та регулюють сферу мобільності. Насамперед ідеться про План сталої мобільності Житомира, розроблений і затверджений у [2019](#) році, який задає рамку розвитку сталої мобільності в місті та визначає напрями розвитку громадського транспорту, велосипедної інфраструктури, безпеки дорожнього руху, пішохідності й інших компонентів. У [2024](#) році громада також ухвалила Концепцію розвитку велосипедної інфраструктури Житомирської міської територіальної громади, що містить конкретні маршрути і стандарти їх впровадження.

Асамблея зосередилася на ключових аспектах міської мобільності, які визначають щоденний досвід пересування в Житомирі. Учасники працювали над питаннями безпеки руху й організації паркування в центрі та житлових кварталах, підходами до пішохідності й розвитку велосипедної інфраструктури, а також над проблемами і можливостями громадського транспорту.

У результаті спільної роботи учасники сформували перелік рекомендацій, оцінили їхню важливість і реалістичність та проголосували за ті пропозиції, які можуть бути впроваджені в найближчі 1–2 роки. Загалом на голосування винесли 19 рекомендацій, із яких 14 отримали підтримку Асамблеї та були визначені як пріоритетні.

Громадська асамблея в Житомирі відбулася в рамках науково-дослідного проекту BRIDGE за фінансової підтримки Європейського Союзу (Програма «Горизонт Європа», проект #101160337). Отримані рекомендації та досвід проведення процесу стануть важливим внеском у розвиток демократичних практик участі та планування міської мобільності в українських громадах. Напрацьовані рекомендації були передані Житомирській міській раді в листопаді 2025-го для врахування в бюджетному процесі на 2026 рік.

Загальне фото учасників громадської асамблеї, м. Житомир, 02.11.2025р.
Фото: Ігор Косташ

УЧАСНИКИ АСАМБЛЕЇ

Учасників громадської асамблеї було відібрано у два етапи методом жеребкування. На першому етапі (серпень-вересень 2025) було розіслано 2550 запрошень на випадковим чином відібрані адреси із переліку всіх адрес, які обслуговує Житомирводоканал, з урахуванням рівномірного розподілу за районами міста і села Вереси. Серед усіх, хто позитивно відповів на запрошення, було випадковим чином відібрано дві третини учасників.

На другому етапі (вересень 2025) можливість зареєструватися для участі в громадській асамблеї відкрили для всіх охочих. Із поданих заявок жеребкуванням обрали ще третину учасників. У підсумку до участі в асамблеї було запрошено 90 осіб. Обидва жеребкування забезпечував Технічний університет Берліна. Під час формування складу асамблеї застосовувався спеціальний алгоритм стратифікованого відбору, що забезпечував близьке до пропорційного представлення жителів за віком, статтю, районом проживання та враховував розмаїття способів пересування містом.

Першого дня в роботі асамблеї взяли участь 64 мешканці Житомира, другого і третього – 63, а четвертого – 61 учасник. Завдяки докладеним зусиллям більшість учасників (58 %) були саме ті, кого запрошували на першому етапі.

Нижче наведено розподіл за віковими категоріями і статтю:

Таблиця 1. Розподіл учасників і учасниць громадської асамблеї за віком і статтю.

Вік	Кількість	Чоловіки	Жінки
≤25	9	6	3
26–35	5	2	3
36–43	13	3	10
44–59	21	6	15
60+	16	8	8
Загальна к-сть:	64	25	39

Під час відбору учасників алгоритм був запрограмований так, щоб забезпечити пропорційне представлення мешканців з усіх частин Житомира, а також із села Вереси. Це дало змогу долучити до складу асамблеї учасників, які проживають у різних частинах міста та стикаються з різними викликами при пересуванні містом. Нижче наведено таблицю, що відображає кількість представників із кожної місцевості:

Таблиця 2. Розподіл учасників і учасниць громадської асамблеї за місцевістю проживання.

Місцевість	Кількість учасників	Місцевість	Кількість учасників
Центр	23	Мальованка	2
Богунія	12	Мар'янівка	1
Вокзал	3	Польова	4
Корбутівка	6	Село Вереси	3
Корольовський	2	Інше	5
Крошня	3		

Серед 64 учасників асамблеї 26 осіб зазначили, що є власниками автомобіля. Регулярне користування громадським транспортом вказали 47 представників, із яких 12 також мають власне авто. А 13 учасників повідомили, що часто пересуваються велосипедом (серед них 5 є власниками авто, а 9 переважно користуються громадським транспортом). Крім того, 30 учасників зазначили, що часто або переважно пересуваються містом пішки.

Важливим елементом різноманітності учасників асамблеї також стали рівень освіти й вид професійної діяльності. Дані, наведені в таблицях 3 і 4, демонструють широку представленість різних освітніх та професійних груп серед громадських радників і радниць. Люди з вищою освітою представлені дещо більше, ніж загалом по Україні. Так, в Україні 55 % робочої сили віком 15–70 років мають вищу освіту¹. Така різноманітність була принципово важливою для створення простору, в якому могли прозвучати різні досвіди, погляди та бачення проблем міста.

Таблиця 3. Розподіл учасників і учасниць громадської асамблеї за рівнем освіти.

Рівень освіти	Кількість учасників	% від кількості учасників
Загальна середня базова	1	2 %
Професійно-технічна	5	14 %
Фахова передвища	5	8 %
Загальна середня повна	9	8 %
Вища освіта	44	69 %

¹ Яценко Л. Фахівці з вищою освітою на ринку праці України: сучасні реалії. Національний інститут стратегічних досліджень, 2025. niss.gov.ua/sites/default/files/2025-07/az_rinok_praci_vischa_oshvita_180725.pdf

Таблиця 4. Розподіл учасників і учасниць громадської асамблеї за типом зайнятості (деякі особи зазначали кілька видів зайнятості).

Тип зайнятості	Кількість учасників	Тип зайнятості	Кількість учасників
Декретна відпустка	1	Освітянин/-ка	5
Голова ОСББ	3	Самозайнята особа, наприклад ФОП	11
Працівник/ця медичної сфери	3	Студент/-ка	12
Держслужбовець/-иця або посадова особа місцевого самоврядування	4	Наймані працівник/-ця іншої сфери	12
Тимчасово не працює	5	На пенсії	15

Учасники громадської асамблеї (громадські радники і радниці)*

№	Прізвище	Ім'я	№	Прізвище	Ім'я
1	Барановська	Ірина	33	Мерімський	Євген
2	Бичков	Данило	34	Міленко	Ларіса
3	Білоусов	Павло	35	Момот	Тетяна
4	Біляй	Олена	36	Новіцька	Інеса
5	Брокарев	Віктор	37	Павленко	Олександр
6	Брокарева	Вікторія	38	Павлік	Ольга
7	Бялковська	Тетяна	39	Панченко	Людмила
8	Вінцковська	Тетяна	40	Подорожна	Світлана
9	Вітковський	Мирослав	41	Потапчук	Ольга
10	Голембіовський	Валентин	42	Поліщук	Діана
11	Гончарова	Юлія	43	Прилуцький	Ігор
12	Гордійчук	Ольга	44	Прищеп	Марія
13	Григорович	Ірина	45	Пустовойт	Ольга
14	Гриценко	Оксана	46	Рибачук	Михайло
15	Губар	Віталій	47	Рижкова	Таїсія
16	Гуменюк	Інна	48	Романова	Інна
17	Дворська	Анна	49	Рудік	Олександр
18	Джемула	Сергій	50	Сахно	Микола
19	Дятел	Ярослав	51	Скороход	Владислав
20	Забродська	Анастасія	52	Смірнова	Ірина
21	Загурська-Антонюк	Вікторія	53	Стасенко	Олександр
22	Зелінський	Руслан	54	Тарасюк	Ольга
23	Ковальова	Тетяна	55	Трохимішин	Сергій
24	Ковальчук	Світлана	56	Франчук	Вікторія
25	Комареус	Тетяна	57	Ходоровська	Ірина
26	Кос	Данило	58	Чорний	Тарас
27	Кравчук	Руслан	59	Шафір	Євген

№	Прізвище	Ім'я	№	Прізвище	Ім'я
28	Кухарська	Леся	60	Шпаківська	Ганна
29	М'яка	Ядвіга	61	Шустова	Марія
30	Мазур	Сергій	62	Янушевич	Тетяна
31	Мареева	Тетяна	63	Яценко	Юрій
32	Мелай	Віталій			

** 1 учасниця не погодилася на згадку свого імені в цьому списку.*

«Загалом це найкращий формат, як я бачу з досвіду, бо він охоплює велику кількість різних людей, різну вікову категорію, різні думки. І ми з цього всього можемо дійти демократичним способом до найкращого рішення».

*Учасник громадської асамблеї **Сергій Джемуга***

Фінальне голосування громадської асамблеї, м. Житомир, 02.11.2025р.
Фото: Ігор Косташ

ПРОГОЛОСОВАНІ І ПРИЙНЯТІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНІ ГОЛОСУВАННЯМ РЕКОМЕНДАЦІЇ

На голосування виносили ті рекомендації, які були визначені як можливі до виконання протягом 1–2 років. Пояснення механізму голосування на сторінці 19.

● % голосів за

БЕЗПЕКА

1. **Реалізувати принаймні один завершений маршрут для велосипедистів згідно з велоконцепцією.**

91%

Примітка

Впродовж громадської асамблеї тема велоінфраструктури залишалася актуальною та у фокусі більшості обговорень. Під час пріоритизації проблем, поміж інших актуальних тем, вона набрала найбільше голосів. У навчальній частині асамблеї громадським радникам давали на ознайомлення веломаршрути, розроблені в межах Концепції розвитку велосипедної інфраструктури міста прийнятою Житомирською міською радою у 2024 році. Всього цей документ передбачає 15 міських веломаршрутів, які з'єднують різні частини міста. Саме реалізації міських веломаршрутів стосується ця рекомендація. Також учасники разом з експертами обговорювали поточні проблеми реалізації велоконцепції, були зустрічі з представниками велоспільноти, звучала критика не системного підходу до створення велоінфраструктури. Серед інших пропозицій розглядали ідеї з уніфікації стандартів для розбудови велодоріжок.

2. **Забезпечити безперебійну роботу світлофорів (альтернативне живлення, сонячні панелі).**

98%

3. **Подовжити тривалість зеленого сигналу світлофора для пішоходів на широких дорогах і облаштувати острівці безпеки.**

93%

Примітка

У процесі обговорення безпеки пересування містом громадські радники ідентифікували небезпечні переходи на широких вулицях. Зокрема, було названо недостатню тривалість зеленого сигналу світлофора для пішоходів. Надто короткий зелений сигнал створює додаткові ризики, особливо для людей з обмеженою мобільністю, які не встигають безпечно завершити перехід. Також було відзначено нестачу відповідної розмітки та засобів зниження швидкості руху транспорту, що підвищують небезпеку на таких переходах.

4. **Забезпечити контроль якості із залученням громадськості в процесі виконання дорожніх робіт, а при виявленні порушень притягати до відповідальності замовника і виконавця.**

89%

Примітка

Під час обговорень учасники асамблеї неодноразово пов'язували проблеми безпеки дорожнього руху з низькою якістю планування та виконання дорожніх робіт і відсутністю належного контролю за їх реалізацією. Це проявляється, зокрема, у поганому стані дорожнього покриття або виконанні ремонтів без урахування затверджених принципів Плану сталої мобільності міста та велоконцепції. Під час навчальної сесії було представлено приклад Луцька, де громадська організація бере участь у контролі якості робіт і процесів планування. На обговореннях громадські радники (учасники асамблеї) наголошували на необхідності притягати до відповідальності посадових осіб у разі порушень під час планування або ремонту вулиць.

5. **Підвищити контроль за якістю освітлення пішохідних переходів.**

98%

6. **Місто повинно застосовувати тактичні інструменти для сповільнення руху транспорту, зокрема під час поточного ремонту, біля закладів надання послуг (медичних, соціальних, навчальних).**

86%

Примітка

Під час обговорень громадські радники активно розглядали способи підвищення безпеки пішоходів, зокрема в місцях інтенсивного руху та поблизу пішохідних переходів. Експерти наводили приклади різних підходів до вирішення цієї проблеми, зокрема поведінкових методів, що передбачають створення таких умов, які спонукають водіїв знижувати швидкість, особливо при наближенні до пішохідних переходів. У проміжних обговореннях серед практичних рішень пропонували застосування лежачих поліцейських, «берлінських подушок», острівців безпеки, відповідної дорожньої розмітки й інших засобів.

ПАРКУВАННЯ

7. Розробити та впровадити платне паркування на центральних вулицях Житомира.

82%

8. Сприяти ОСББ і ЖБК в оформленні прибудинкових ділянок для власних потреб і, зокрема, паркування.

70%

Примітка

Громадські радники обговорювали потребу створити дієві механізми упорядкування прибудинкових територій у контексті проблеми хаотичної запаркованості дворів, заїзду сторонніх автомобілів і витіснення пішоходів із дворових просторів. Під час експертних сесій було представлено досвід окремих ОСББ щодо оформлення прибудинкових ділянок у довгострокове користування та організації дворових просторів із чітко визначеними зонами та контрольованим паркуванням. Громадські радники розглядали цей підхід як інструмент повернення дворів мешканцям і зменшення конфліктів між пішоходами та автомобілістами.

9. Встановити паркомати з безготівковою і готівковою оплатою та спеціальним мобільним додатком із мапою паркування, у якому зазначені ціна й наявність вільних місць.

82%

10. Запровадити евакуацію на штрафмайданчик транспорту, запаркованого з порушенням ПДР.

68%

ВЕЛОСИПЕДИ

11. На основі велоконцепції розробити поетапний план впровадження єдиної мережі суцільних веломаршрутів, безпечних для тих, хто пересувається на велосипедах і самокатах.

75%

ВУЛИЦЯ КИЇВСЬКА

12. Не робити одностороннього руху в межах проекту змін ОДР від перетину вулиці Небесної Сотні до вулиці Східної, але оптимізувати роботу світлофорів, додати стрілки «наліво» та «направо».

67%

Примітка

Тема організації руху на вулиці Київській була однією з найбільш обговорюваних під час асамблеї, оскільки міська рада винесла на громадське обговорення проект змін ОДР із запровадженням одностороннього руху на ділянці від вулиці Небесної Сотні до вулиці Східної. У межах асамблеї обговорювалися насамперед ті зміни, які могли бути реалізовані в рамках поточного ремонту вулиці, зокрема зміни ОДР, дорожньої розмітки, роботи світлофорів і застосування тактичних засобів стишення руху.

Значна частина дискусій була присвячена необхідності професійного проектування змін на цій вулиці із залученням профільних експертів і проведенням ширших громадських обговорень. Альтернативна рекомендація, яка передбачала впровадження змін лише за умови публічного й експертного проектування із залученням громадськості, набрала на 2 % менше голосів і не пододала потрібного порогу підтримки, а тому не була рекомендована. Окрім цього, у групових обговореннях неодноразово підкреслювалася потреба системного підходу до змін організації дорожнього руху не лише на вулиці Київській, а й на прилеглих вулицях, особливо в разі запровадження одностороннього руху. Учасники також висловлювали занепокоєння щодо неефективності й потенційної небезпечності використання напівсфер як антипаркувального засобу, зокрема для людей із порушеннями зору, а також наголошували на необхідності вирішити проблему запаркованості тротуарів.

13. Переглянути дублювання маршрутів по вулиці Київській і надати (залишити) перевагу комунальному громадському транспорту.

81%

ГРОМАДСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

14. Розробити систему єдиного квитка для громадського транспорту комунальної і приватної форми власності з урахуванням пільгових категорій мешканців громади. Єдиний квиток має бути доступний також і не мешканцям громади.

91%

ВІДХИЛЕНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

● % голосів за

БЕЗПЕКА

1. **Вирішити проблему наявної стихійної торгівлі в пішохідних зонах за допомогою взаємодії з продавцями, інформування продавців про можливості торгівлі на безкоштовних місцях та посилення контролю за використанням наявних спеціальних місць.**

65%

ВУЛИЦЯ КИЇВСЬКА

2. **Збільшити кількість зелених насаджень на вулиці Київській.**
3. **Реалізувати проєкт зміни ОДР вулиці Київської лише за таких умов:**

47%

39%

- 1) реалізувати тестування рішення (як моделювання, так і експериментального впровадження) й ухвалити рішення на основі тестування;
- 2) оптимізувати маршрути громадського транспорту для усунення дублювання;
- 3) перенести рух приміського транспорту з вулиці Київської в об'їзд;
- 4) збільшити тривалість дії світлофорів для пішоходів;
- 5) реалізувати велоінфраструктуру на паралельних вулицях;
- 6) врахувати вплив цих змін на загальну систему руху на пов'язаних вулицях.

ГРОМАДСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

1. **Розглянути питання виділення окремих смуг для руху громадського транспорту по вулиці Київській.**
2. **Вивести приміський громадський транспорт за межі вулиці Київської.**

47%

49%

РЕКОМЕНДАЦІЇ 3+ РОКИ, НЕ ВИНЕСЕНІ НА ГОЛОСУВАННЯ

Включені у звіт для інформування міської ради про перебіг дискусії.

БЕЗПЕКА

- 1. Вирішити проблему наявної стихійної торгівлі в пішохідних зонах за допомогою взаємодії з продавцями, інформування продавців про можливості торгівлі на безкоштовних місцях та посилення контролю за використанням наявних спеціальних місць.**

Примітка

Учасники розглядали різні підходи до вирішення питання водовідведення. Повторювано звучала і обговорювалась ідея застосування підходу "місто-губка" на ряді проблемних, з точки зору водовідведення вулиць, а саме: Покровська, Грушевського, Михайлівська, Хлібна.

- 2. Розглянути варіант створення підземних паркінгів (з можливістю використання їх як укриттів) із забезпеченням виведення води.**

ПАРКУВАННЯ

- 3. Занедбані ділянки в комунальній власності перетворити в парковки.**
- 4. Запровадити систему комбінованої оплати: перші 30 хв – безкоштовно з внесенням авансу, понад 30 хв – повна оплата, від 4 год – подвійна, окремий нічний тариф – символічна оплата.**
- 5. Під час зведення нових будинків створити багаторівневі надземні паркінги поруч із домом; 1 квартира – 1 паркомісце для машин і велосипедів.**
- 6. Інвентаризувати земельні ділянки поряд з будинками й розробити технічну документацію з урахуванням зелених зон, майданчиків для відпочинку та парковок; роботи здійснювати за участю голів ОСББ та за зверненням мешканців.**
- 7. Створити паркомісця (захищені) для велосипедів, зокрема багаторівневі.**

ВУЛИЦЯ КИЇВСЬКА

- 8. Здійснити капітальний ремонт мосту в напрямку Києва на початку вулиці Київської.**

Примітка

Під час дискусій озвучувалась проблема завантаженості міста транзитним трафіком. У якості пропозиції щодо вирішення цієї проблеми учасники обговорювали ідею формування об'їздного руху навколо Житомира по маршруту Висока Піч, Троянів, Двірець.

ГРОМАДСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

- 9. Належним чином і за стандартом обладнати всі зупинки (лавки, накриття, освітлення, графік, карта маршруту, сміттярки).**

Обговорення в групах під час громадської асамблеї, м. Житомир, 25.10.2025р.
Фото: Ігор Косташ

ПЕРЕБІГ АСАМБЛЕЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМАТУ

Порядок денний:

Ключовою для асамблеї стала транспортна інфраструктура і стала мобільність – дуже важлива, але й широка тема. Порядок денний був сформований навколо трьох головних фокусів:

безпека
пересування
містом

балансування
інтересів усіх груп
мобільності

обговорення пропозиції змінити
організацію дорожнього руху по вулиці
Київській

У межах фокус-теми безпеки обговорювалось, як за допомогою зміни простору можна знижувати швидкість руху приватного транспорту і, відповідно, зменшувати кількість жертв ДТП. Також розглядалося, як використати тактичні засоби сповільнення руху та убезпечення складних перехресть у місті.

Фокус-тема балансування інтересів різних груп мобільності в місті передбачала обговорення того, як облаштувати велоінфраструктуру, паркування в центрі міста та у дворах багатоповерхівок і пішохідну інфраструктуру.

Ще одним важливим фокусом обговорень був концепт проєкту зміни ОДР на частині вулиці Київської від перетину з вулицею Небесної сотні до перетину з вулицею Східною (його презентувало Управління транспорту і зв'язку Житомирської міської ради). Концепція проєкту передбачала утворення зони одностороннього руху та виділення окремих смуг в обидві сторони для спільного руху громадського транспорту і велосипедистів.

У межах кожної теми прозвучали експертні доповіді, завдяки яким вдалося висвітлити питання з різних кутів. Серед учасників асамблеї були представники різних груп мобільностей, що допомогло витримати баланс думок і представити усі сторони.

Навчальний компонент

Формат громадських асамблей передбачає значний навчальний компонент у формі презентацій від експертів, що висвітлюють різні аспекти теми, і виступів представників різних зацікавлених груп. Після кожних 1–3 навчальних презентацій відбувалися обговорення в малих групах. Загальна логіка асамблеї передбачала на початку більше навчальних сесій, а під кінець – обговорень у групах. Також питання обговорень на початку асамблеї були здебільшого широкого й відкритого формату, а наприкінці – сфокусованіші на отримання конкретних рекомендацій. Кожне обговорення завершувалося пленарною сесією, на яких малі групи представляли свої напрацювання, а також публічно фіксувалися пропозиції усіх груп.

За 4 дні громадської асамблеї відбулося 17 доповідей експертів і панельна дискусія (це приблизно 9 годин навчального складника) та 9 обговорень у групах і 10 пленарних сесій (приблизно 11 годин, присвячених дискусіям між учасниками).

Обговорення в малих групах

На кожне обговорення алгоритм формував групи з різних людей, розміщуючи учасників за їх номерами у випадковому порядку. Це означає, що присутні могли спілкуватися і взаємодіяти з більшою кількістю інших учасників.

Більшість обговорень відбувалася в малих групах по п'ять осіб.

Усі обговорення, крім одного, відбувалися без модерації. Втім, під час асамблеї працювали вісім фасилітаторів, закріплених за двома столами. Вони допомагали вести дискусії, за потреби модерували конфліктні ситуації, уточнювали питання й завдання обговорень.

Формування рекомендацій

На кожній пленарній сесії після обговорень формувався спільний список тверджень/ рекомендацій, агрегований з напрацювань усіх груп.

Під час перерв ці агреговані списки виставлялися для пріоритизації: кожна особа отримувала по 2–3 голосувальні наліпки та обирала ті твердження, які вважала найважливішими.

На третій день громадської асамблеї списки пріоритетних рекомендацій за трьома темами (безпека пересування містом, баланс інтересів усіх учасників дорожнього руху, сталість рішень) стали основою для підготовки рекомендацій, винесених на голосування.

Перед фінальним голосуванням учасники малих груп у дискусії з представниками Дорадчого комітету розділили рекомендації на такі, що можуть бути виконані за 1–2 роки, і ті, що потребують 3 роки й більше. Рекомендації, для яких мінімум половина груп визначила перший горизонт реалізації, були винесені на голосування. Рекомендації, які потребують більше часу, передані ЖМР окремо як довгострокові потреби громади.

Фінальне голосування за рекомендації

Фінальне голосування відбулося 2 листопада 2025 року.

На нього було відібрано 19 рекомендацій, оцінених як реалістичні для виконання за 1-2 роки.

Громадські радники могли голосувати «за» чи «проти» або утриматися.

У фінальному голосуванні взяли участь 57 із 64 учасників асамблеї.

Щоб рекомендація стала ухваленою, вона мала набрати дві треті голосів «за». Для цього поріг становив 38 голосів «за», що дорівнює 67 % від 57 присутніх учасників. Рекомендації, які не досягли цього значення, вважалися відхиленими.

«Участь у таких заходах беру вперше, але розумію що не востаннє. Бо це захоплює, надає оптимізму, що ми, пересічні громадяни, можемо впливати на вирішення певних питань, які є важливими для нас, для міста. Можливо, у майбутньому ці теми стануть такими пріоритетними і для наших дітей».

Учасниця громадської асамблеї **Світлана Ковальчук**

Доповідь Володимира Вахітова
м. Житомир, 25.10.2025р.
Фото: Ігор Косташ

НАВЧАЛЬНИЙ СКЛАДНИК: ЕКСПЕРТНІ ДОПОВІДІ ТА ДИСКУСІЯ

Навчальний компонент забезпечує учасників громадської асамблеї необхідною інформацією для формування спільного розуміння теми та поінформованих дискусій. Під час асамблеї в Житомирі кожна експертна презентація тривала приблизно 15 хвилин, після чого ще 10–15 хвилин відводилося на запитання від учасників. Такий формат допомагав одразу уточнювати важливі аспекти, розуміти різні позиції та забезпечувати усвідомлене занурення в тему.

Протягом чотирьох днів роботи відбулося 16 навчальних доповідей і одна панельна дискусія. Темі охоплювали як практичні, так і стратегічні аспекти міської мобільності, зокрема:

- **Бюджетний процес у Житомирі** та обмеження видатків, що впливають на впровадження інфраструктурних рішень.

Доповідач: Світлана Ольшанська – перша заступниця міського голови Житомира.

- **Поведінкова наука** та її застосування у проектуванні вулиць і підвищенні безпеки руху.

Доповідач: Володимир Вахітов – директор Інституту поведінкових досліджень та доцент American University Kyiv.

- **Огляд стратегічних документів** громади у сфері мобільності (ПСММ, концепція інтегрованого розвитку) та стан їх реалізації.

Доповідач: Дмитро Ткачук – експерт з міської мобільності та сталого розвитку (План сталої міської мобільності Житомира), колишній заступник міського голови Житомира з питань транспорту.

- **Презентація концепції зміни ОДР на вулиці Київській** – один із ключових предметів обговорення асамблеї, доповнений панельною дискусією з експертами та профільним заступником мера Житомира.

Доповідач: Володимир Шумляківський – кандидат технічних наук, доцент кафедри механічної інженерії та автомобільного транспорту Державного університету «Житомирська політехніка» (дослідження мережі громадського транспорту міста Житомира у 2018 та 2022 роках, розробка Плану сталої міської мобільності Житомира, велоконцепції Житомирської ОТГ).

- **Паркування:** технологічні рішення для його контролю, організація парковок на центральних вулицях та у дворах, їх взаємодія із простором житлових кварталів.

Доповідач 1: Чінг Фу Чен – дослідник і професор кафедри управління транспортом і комунікаціями Національного університету Ченг Кунг (National Cheng Kung University, Тайвань).

Доповідач 2: Олександр Шевчук – заступник житомирського міського голови з питань діяльності виконавчих органів.

Доповідач 3: Валерій Пиндик – голова правління Асоціації «ОСББ Солом'янського району міста Києва».

- **Пішоходизація міського простору,** суперблоки, міжнародні приклади організації комфортних пішохідних зон.

Доповідач: Джорді Марфа – архітектор, випускник Політехнічного університету Каталонії (UPC Barcelona), працює в Департаменті міської стратегії муніципалітету Барселони.

- **Виклики громадського транспорту** в Житомирі та можливості для покращення перевезень.
Доповідач: Андрій Шайда – громадський активіст у сфері міської мобільності та громадського транспорту (Житомир).
- **Особливості поточного ремонту** та як відбувається пріоритизація вулиць.
Доповідач 1: Микола Єрмаков – в.о. начальника управління транспорту і зв'язку Житомирської міської ради.
Доповідач 2: Дмитро Павлов – в.о. директора комунального підприємства «Управління автомобільних шляхів» Житомирської міської ради.
- **Зустріч із представниками поліції**, присвячена питанням безпеки руху та погоджень змін ОДР.
Доповідач 1: Руслан Хомич – начальник відділу безпеки дорожнього руху Управління патрульної поліції Житомира.
Доповідачка 2: Ірина Середа – командир батальйону Управління патрульної поліції Житомирської області.
- **Низькобюджетні інтервенції** для покращення безпеки (тактичний урбанізм, тимчасові рішення, тестування змін).
Доповідач: Артем Полюх – фахівець з транспортної інфраструктури та моделювання, інженер-проектувальник вулиць і доріг, інженер з перевірки безпеки.
- **Потреби велосипедистів** та огляд велоконцепції Житомира.
Доповідачка: Аліна Кундіч – представниця ГО «Асоціація велосипедистів Житомирщини», експертка зі шкільної мобільності, координаторка національної кампанії «Велосипедом до школи».

Разом ці доповіді забезпечили інформаційну базу, на яку учасники могли спиратися під час подальших групових обговорень і формування рекомендацій. Навчальний компонент був побудований таким чином, щоб надати збалансований доступ до різних поглядів – як експертних, так і користувачьких.

«Я просто в захваті від команди, яка організувала даний захід. Від рівня експертів, які протягом чотирьох днів інформували нас про різні питання транспортної мобільності, про те як це можна вирішити і в нашому місті і який існує досвід інших міст світу».

Учасниця громадської асамблеї Ірина Смірнова

Форум зацікавлених сторін,
м. Житомир, 19.07.2025р.
Фото: Ігор Косташ

ПІДГОТОВКА ГРОМАДСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ

Квітень 2025

Інформаційні події про громадські асамблеї в Звягелі, Чернігові, Києві та онлайн

Липень 2025

- Форум зацікавлених сторін
- Обрання теми асамблеї
- Обрання дорадчого комітету

Вересень 2025

Відкриття реєстрації інтересу до участі в асамблеї для усіх охочих

Жовтень 2025

Відбір випадковим чином 92 Житомирян запрошених до участі в асамблеї

Листопад 2025 - Січень 2026

- Рекомендації передано ЖМР у листі
- Підготовка звіту громадської асамблеї

2026-2027

Написання наукових досліджень та аналізів на основі досвіду Житомира

Травень 2025

- Конкурс на проведення громадської асамблеї;
- Перемога Житомирської громади

Серпень 2025

2055 листів-запрошень розіслано на адреси абонентів Водоканалу обраних жеребкуванням

Жовтень 2025

Запуск онлайн обговорення на тему мобільності через Polis

Жовтень-листопад 2025

Проведення громадської асамблеї **25-26 жовтня та 01-02 листопада**

Лютий 2026

Офіційна церемонія вручення звіту на сесії ЖМР

2027

Звіт ЖМР по виконаній роботі згідно рекомендацій асамблеї

Громадська асамблея в Житомирі стала третьою асамблеєю в Україні та першою проведеною в обласному центрі. Її підготовка розпочалася з організованого проєктом BRIDGE конкурсу серед громад Київщини, Чернігівщини та Житомирщини на проведення асамблеї. Першим кроком стали інформаційні події в цих областях, що відбулися наживо (8, 9 та 10 квітня) і онлайн (30 квітня). До 19 травня тривав прийом заявок від громад із зазначених областей. Саме заявку Житомирської міської громади найвище оцінила комісія з представників університетів-членів консорціуму проєкту BRIDGE (Київська школа економіки, Технічний університет Берліна, Університет Тарту та Еразмуський університет).

Вже 2 червня було проведено першу нараду з представниками Житомирської громади щодо підготовки асамблеї. З боку Житомирської міської ради цей процес організували команди комунальної установи «Інститут розвитку міста» й управління зв'язків з громадськістю за сприяння секретаря Житомирської міської ради Галини Шиманської, першої заступниці міського голови Світлани Ольшанської та заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів Олександра Шевчука.

Першим публічним кроком став Форум зацікавлених сторін, який провели в Житомирі 19 липня 2025 року. На заході було зібрано представників 29 громадських організацій, бізнесів, релігійних організацій та освітніх інституцій міста. Метою було обрання теми на асамблею. На обговорення громади було винесено три варіанти тем, які запропонувала міська рада:

01

Побудова крематорію та культура поховань

02

Стала житлова політика Житомирської громади

03

Транспортна інфраструктура і стала мобільність

Таблиця 5. Учасники Форуму зацікавлених сторін та організації, які вони представляли*.

№	Прізвище	Ім'я	Організація
1	Баранов	Ігор	Ліцей №23 м. Житомира ім. М. Очерета
2	Барах	Євгеній	ТОВ "ГРІН БІН УКРАЇНА"
3	Башинська	Світлана	ГС «ДІМ ВЕТЕРАНА»
4	Богінська	Вероніка	Відокремлений підрозділ ГО "Українська асоціація студентів" у Житомирській області
5	Борщівський	Віктор	Клініка «Медібор»
6	Ващенко	Олег	Ліцей #30 міста Житомира
7	Гладка	Ірина	ГО «Мир на долоні», депутатка
8	Горай	Олег	Депутат міської ради
9	Гуля	Юлія	Бізнес "Простір UStore"
10	Данкевич	Віталій	Поліський національний університет
11	Дешков	Максім	Молодіжна рада при Житомирській міській раді/ГО "Спільнота без бар'єрів"
12	Діденко	Володимир	ЖОГО "Фонд імені В.О. Кременецького"
13	Євменчук	Ольга	ГО Житомирські Ентузіасти
14	Журавська	Оксана	Депутат міської ради, директор ліцею

№	Прізвище	Ім'я	Організація
15	Ісаєв	Андрій	Olimp Digital IT компанія
16	Ісаков	Вадим	ЯМаріуполь. Житомир
17	Киричук	Галина	Житомирський державний університет імені Івана Франка
18	Ковальчук	Вероніка	Житомирська міська рада
19	Куліков	Олександр	Перекладацька агенція "Грейт"
20	Лозинська	Катерина	Пластовий молодіжний центр Житомирської міської ради
21	Луска	Олег	БФ Карітас-Житомир
22	Нікітич	Тетяна	ТОВ «ТД «Житомирські Ласощі»
23	Онацький	Кирило	ГО Житомирські Ентузіасти
24	Пилипчук	Ірина	Лицей №23
25	Плохотнюк	Тетяна	НГО Peace Winds Japan
26	Полиновська	Марія	ГО Житомирські Ентузіасти
27	Поляков	Олексій	Військовий капелан, волонтер
28	Ракович	Олександр	Депутат міської ради
29	Соловійова	Жанна	Фонд громади Житомира
30	Шелягіна	Дар'я	ТОВ "ГРІН БІН УКРАЇНА"
31	Шумляківський	Володимир	Державний університет «Житомирська політехніка»
32	Яцик	Ірина	Молодіжна фундація європейських ініціатив

*1 учасниця не погодилася на згадку свого імені в цьому списку.

Після обговорень і голосування з дуже невеликим відривом перемогла тема «Транспортна інфраструктура і стала мобільність», на другому місці опинилася «Стала житлова політика Житомирської громади».

Пріоритизація тем на громадську асамблею

1st

Тема 1: Майбутнє мобільності Житомирської громади

2nd

Тема 3: Стала житлова політика Житомирської громади

3rd

Тема 2: Крематорій та культура поховань

Результати таємного голосування за тему громадської асамблеї серед учасників Форуму зацікавлених сторін на платформі Mentimeter, 19.07.2025

Підготовка порядку денного асамблеї

Для підготовки порядку денного команда проекту BRIDGE вивчила наявні стратегічні документи у сфері мобільності в Житомирі та провела фокус-групи з представниками громадськості та профільних представників Житомирської міської ради.

Які документи вже є в громаді?

- Концепція інтегрованого розвитку Житомира до 2030 року (2019).
- План сталої мобільності Житомира (2019).
- Концепція розвитку велосипедної інфраструктури Житомирської міської територіальної громади (2024).

План сталої мобільності міста визначає такі пріоритети для розвитку мобільності в Житомирі:

1. Посилення ролі громадського транспорту.
2. Безпека руху.
3. Стимулювання пересувань пішки.
4. Велосипедний рух.
5. Впорядкування паркувального простору.
6. Зовнішнє сполучення міста.

Упродовж серпня-вересня 2025 року було проведено дві фокус-групи з представниками громадськості, залученої в тематику мобільності, та дві фокус-групи з представниками Управління транспорту і зв'язку ЖМР та профільним заступником мера.

Серед проблем з мобільністю громадськість вбачала такі основні напрямки:

- Забезпечення інклюзивних і справедливих умов пересування для вразливих учасників дорожнього руху: маломобільних груп, дітей, пішоходів та велосипедистів.
- Безпека пересування: розмітка, обмеження руху, аварійні перехрестя.
- Слабка комунікація щодо впровадження ПСММ та брак можливостей для громадськості брати участь в ухваленні інфраструктурних рішень.
- Недоліки у функціонуванні громадського транспорту: умови, покриття маршрутами, мала кількість смуг громадського транспорту.
- Паркування.

Профільні представники міської ради визначали пріоритетні для обговорення напрямки:

- Паркування: неготовність містян до впровадження платного паркування в центрі та хаотичне паркування в дворах.
- Безпека руху: зниження швидкості приватних авто, експериментальна концепція зміни ОДР на вулиці Київській.
- Громадський транспорт.
- Пілотні проєкти згідно з ПСММ.
- Залучення громадськості.

Підсумки фокус-груп і пропозиції до порядку денного обговорили з дорадчим комітетом, щоб чіткіше окреслити ключові питання майбутньої асамблеї.

Polis – онлайн-обговорення про мобільність у Житомирі

Команда проекту BRIDGE спільно з Житомирською міською радою запустили онлайн-обговорення на тему транспортної інфраструктури та мобільності 10 жовтня 2025 року на платформі Polis. Усі мешканці міста могли зайти на платформу, проголосувати за твердження (натиснувши «погоджуюсь» чи «не погоджуюсь») або «пропустити», а також залишити своє твердження, з яким уже наступні користувачі взаємодіяли через голосування. Платформа [Polis](#) дає змогу візуалізувати розподіл підтримки і не підтримки тверджень, таким чином надаючи інформацію про наявність чи відсутність конфлікту щодо окремих тверджень.

Результати обговорення були презентовані на асамблеї для інформування учасників.

Деяка статистика обговорення в Polis:

790

користувачів взяло участь в онлайн-обговоренні

23 769

голосів було здійснено

162

людини прокоментували

265

коментарів (тверджень) подано

Подивитися звіт за релевантними до теми асамблеї твердженнями в Polis можна тут:

«Я в такому форматі беру участь вперше. Мені цікавий такий формат. Цікаво, що громадська думка має місце в цьому суспільстві. І сподіваюсь, що влада дослухається до цієї громадської думки».

*Учасник громадської асамблеї **Тарас Чорний***

ЗАПРОШЕННЯ НА ГРОМАДСЬКУ АСАМБЛЕЮ

Це міжнародний формат залучення мешканців до вирішення місцевих проблем і вироблення рекомендацій міській владі.

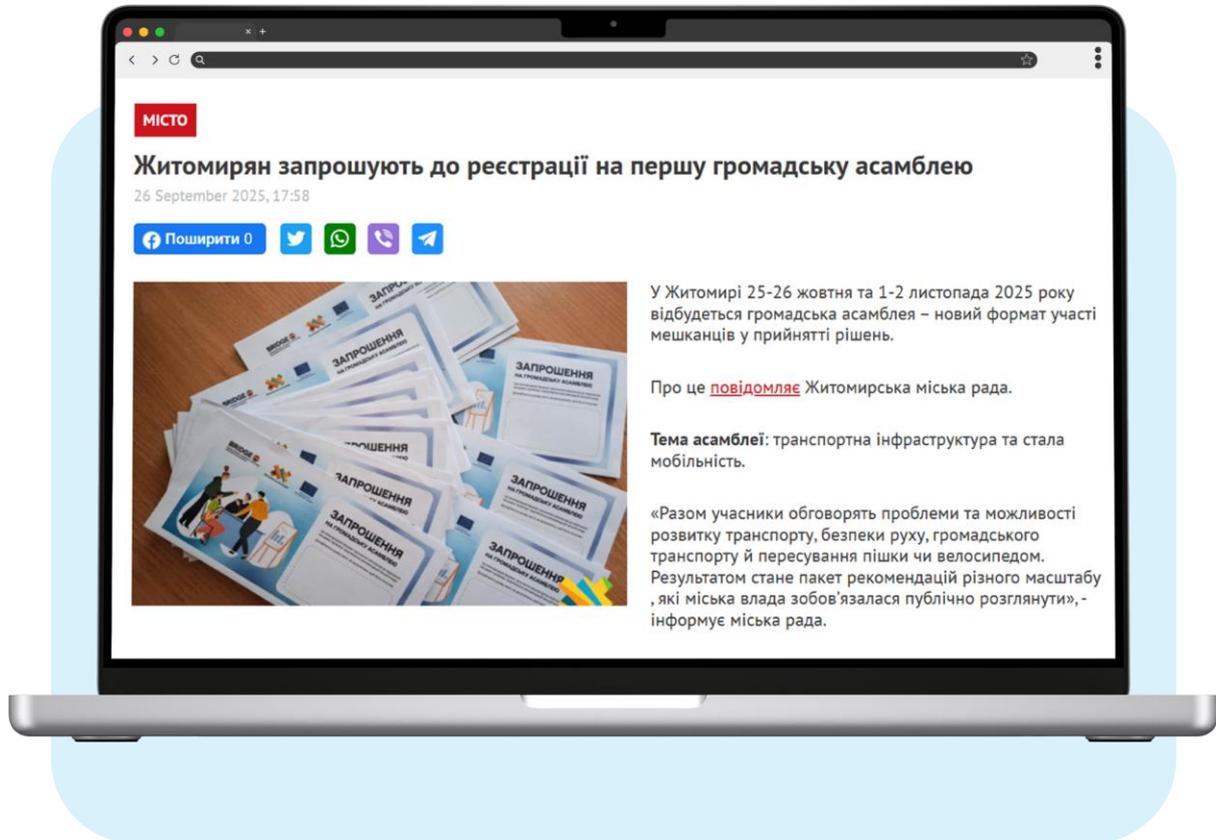
У цьому листі, як долучитися, щоб бути почутим.

Лист-запрошення під час відбору учасників до громадської асамблеї, м.Житомир, 2025р.
Фото: Житомирська міська рада

ФОРМУВАННЯ СКЛАДУ АСАМБЛЕЇ І ВИБІР ТЕМИ

У період між 19 та 28 серпня 2550 фізичних листів-запрошень було розіслано на адреси, вибрані випадковим чином серед адрес міста Житомир і села Вереси. Мешканців за цими адресами запрошували до попередньої реєстрації на громадську асамблею.

А 16 вересня на сторінках Житомирської міської ради в соцмережах було оголошено відкриту реєстрацію на громадську асамблею для усіх охочих. Цю інформацію поширювали місцеві новинні портали й активні містяни.

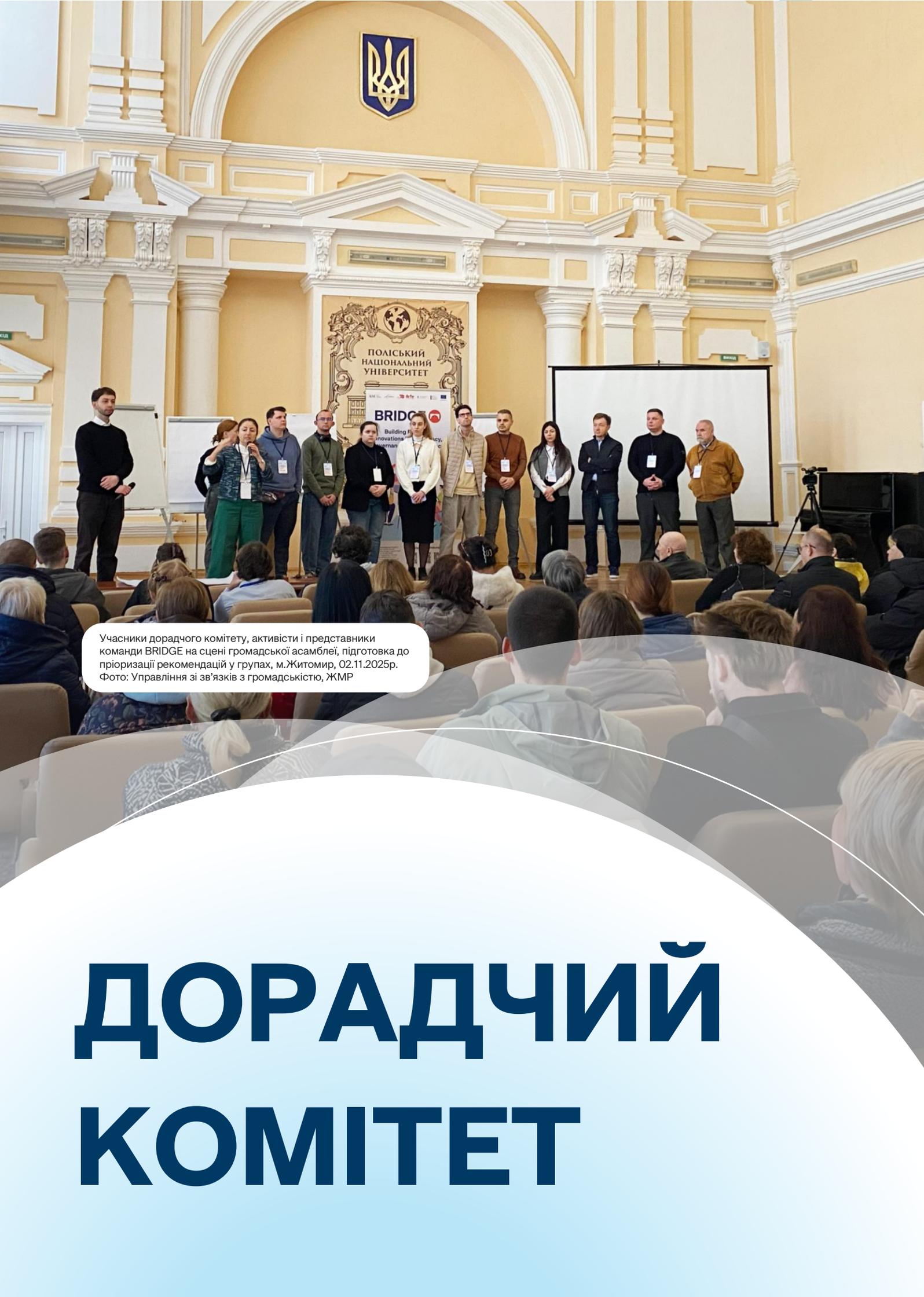
Реєстрація тривала до 2 жовтня 2025 року. Унаслідок кампанії запрошень було отримано 208 реєстрацій, з них 138 через онлайн-форму і 70 телефоном. Експерти з Технічного університету Берліна за допомогою спеціального алгоритму стратифікованого відбору визначили 118 потенційних учасників асамблеї. Метою було забезпечити близьке до пропорційного представлення жителів за віком, статтю, районом проживання й переважним способом пересування містом.

На переддень асамблеї було зареєстровано і підтверджено через дзвінки 84 учасників.

У першому дні асамблеї взяли участь 64 громадських радники й радниці. З них 37 були запрошені через листи, надіслані на їх адреси, обрані жеребкуванням, та 27 – обрані жеребкуванням серед зареєстрованих через відкриту реєстрацію. До другого і третього днів долучилися 63 особи, а до четвертого – 61. Участь у фінальному голосуванні наприкінці четвертого дня взяло 57 громадських радники й радниці.

«Чудово, що у громадян є така можливість висловити свої думки, почути думки інших людей, дізнатися щось нове, якимось дійти до спільної думки, консенсусу в тому, щоб спільно покращувати своє місто».

*Учасниця громадської асамблеї **Тетяна Комареус***

Учасники дорадчого комітету, активісти і представники команди BRIDGE на сцені громадської асамблеї, підготовка до пріоритизації рекомендацій у групах, м.Житомир, 02.11.2025р.
Фото: Управління зі зв'язків з громадськістю, ЖМР

ДОРАДЧИЙ КОМІТЕТ

Дорадчий комітет громадської асамблеї був створений 19 липня 2025 року під час Форуму зацікавлених сторін. Його членами стали три учасники, номіновані Житомирською міською радою, та 11 самовисунутих. Таким чином сформувався комітет із 14 представників громадського сектору, місцевого бізнесу, освітніх установ і депутатського корпусу Житомира. Пізніше, у процесі підготовки асамблеї, активну участь брало 12 учасників комітету:

1. Вероніка Богінська;
2. Віктор Борщівський;
3. Володимир Діденко;
4. Галина Киричук;
5. Жанна Соловйова;
6. Ігор Баранов;
7. Катерина Лозинська;
8. Кирило Онацький;
9. Максим Дешков;
10. Олександр Куліков;
11. Юлія Гуля;
12. Володимир Шумляківський.

Дорадчий комітет увійшов до процесу як консультативний орган, що забезпечує локальну легітимність, тематичну відповідність і дотримання ключових принципів асамблеї. Комітет виконував функції з надання локально обґрунтованих порад, брав участь у формуванні порядку денного та сприяв комунікації між командою проекту, громадою і зацікавленими сторонами.

У фінальний день асамблеї представники дорадчого комітету були запрошені до спеціальної дискусії разом з учасниками асамблеї. У цій дискусії взяли участь 9 учасників дорадчого комітету та 2 представників громадськості, які брали участь у підготовчих фокус-групах. Вони мали обговорити реалістичність виконання напрацьованих рекомендацій – у короткостроковому горизонті (1–2 роки) або в довшій перспективі (3 роки і більше). Після обговорення громадські радники та радниці у групах визначали горизонт досяжності кожної пропозиції. Якщо половина або більше груп вважали рекомендацію можливою для досягнення протягом 1–2 років, така рекомендація потрапляла на голосування.

Надалі дорадчий комітет може відігравати важливу роль – сприяти реалізації рекомендацій громадської асамблеї в Житомирі. Зокрема, здійснювати експертний супровід, комунікаційну підтримку та співпрацю з органами місцевого самоврядування.

Громадські радники, яких обрали делегатами-редакторами звіту громадської асамблеї, м.Житомир, 02.11.2025р.
Фото: Ігор Косташ

ВІДГУКИ УЧАСНИКІВ АСАМБЛЕЇ

Від громадських радників було делеговано шість редакторів, які переглядали звіт під час його підготовки, надавали коментарі та могли пропонувати власні доповнення. Це Михайло Рибачук, Мирослав Вітковський, Олександр Рудік, Вікторія Загурська-Антонюк, Світлана Ковальчук, Ярослав Дятел.

Цю секцію написали делеговані редактори – як спільний відгук на процес і результат громадської асамблеї.

«Завдяки участі у громадській асамблеї, яка проходила в Житомирі 2025 року й розглядала питання транспортної інфраструктури і сталої мобільності в місті, у нас склалося таке бачення: асамблея була організована та проведена на високому рівні. Також варто відзначити активну участь представників міської ради та небайдужість містян-учасників. Вважаємо, проведення подібних асамблей має не бути рідкістю, а відбуватися на постійній основі за ініціативи органів місцевого самоврядування. Можливо, її варто проводити навіть онлайн на спеціально створеній платформі, де виносилися б проблемні питання, а кожен охочий міг пропонувати шляхи вирішення. Далі відповідні спеціалісти із залученням незалежних експертів розглядали б ці пропозиції і намагалися б їх реалізувати, а не лише надавати відмовки та критикувати.

На нашу думку, на початку асамблеї необхідно приділяти більше уваги підготовчим навчальним сесіям для учасників. Їхньою метою має бути детальне ознайомлення з процедурами та принципами роботи асамблеї і окреслення правил взаємодії у групових обговореннях та логіки прийняття рішень, так щоб забезпечити діалог і фокус на спільній меті навіть у ситуаціях конфлікту інтересів. Громадська асамблея є простором узгодження приватних і суспільних інтересів, де через взаємне слухання, аргументацію та обмін позиціями учасники вчаться трансформувати особисті запити у конструктивні пропозиції, що враховують можливості та інтереси громади в цілому. Те, що може бути зручним або вигідним для вузького кола людей, не завжди приносить користь громаді, а рішення, корисні для громади, інколи звужують можливості окремих груп – у таких випадках обов'язково постає потреба шукати компроміси.

До проведення асамблей бажано залучати громадян з усіх сфер і професій, прив'язуючись до територіальності та вікових критеріїв.

Асамблея здійснювалася за фінансування європейських донорів і побудована за їхніми принципами та баченням, але ми вважаємо, що нам потрібно вносити щось своє, розвиватися в цьому напрямку. Якщо до таких процесів залучатиметься велика кількість населення (відсотків 30), то це може дати поштовх багатьом чудовим лідерам, які готові й не бояться щось змінювати, покращувати, будувати демократію в суспільстві – і вони отримали б велику підтримку однодумців. А умовна школа учасників громадської асамблеї навчила б багатьох людей шукати шляхи розв'язання проблем, більше діяти, бути згуртованими, а не керуватися тільки своїми інтересами.

На асамблеї ми побачили, що громадяни бажають щось робити, діяти, але, можливо, не вистачає організаторів, які могли б об'єднувати групи однодумців і спрямовувати їх на позитивні дії.

Хочемо висловити подяку організаторам за високий рівень підготовки і проведення асамблеї, також представникам Житомирської міської ради та всім доповідачам за активну участь у навчанні й доповідях. Дякуємо і громадянам, які безпосередньо брали участь в асамблеї, жертвуючи своїми вихідними на благо громади».

Дошка з винесеними на проміжне голосування підсумками роботи в групах у другий день асамблеї, м.Житомир, 02.11.2025р.
Фото: Житомирська міська рада

ФІНАНСУВАННЯ АСАМБЛЕЇ

Громадська асамблея в Житомирі була організована як спільна ініціатива Житомирської міської ради та проєкту BRIDGE, що реалізується за фінансової підтримки Європейського Союзу. Житомир став громадою-переможницею відкритого конкурсу, оголошеного проєктом BRIDGE у Київській, Чернігівській і Житомирській областях, на випробування громадської асамблеї як експериментального формату громадської участі.

Усі витрати, пов'язані з підготовкою та проведенням асамблеї, покривалися з бюджету проєкту BRIDGE. Це охоплювало залучення експертів, оплату роботи фасилітаторів, логістику, технічну підтримку, створення навчальних матеріалів, а також компенсації громадським радникам і радницям за участь у всіх днях заходу. Витрат з місцевого бюджету Житомирської громади на це не здійснювалося, що є особливо важливим у період воєнного навантаження на бюджетні ресурси.

Проєкт BRIDGE реалізується завдяки програмі наукової співпраці Європейського Союзу «Горизонт Європа» (грантова угода №101160337). Метою проєкту BRIDGE є посилення демократичної стійкості України, розвиток науково-дослідного потенціалу Київської школи економіки, а також налагодження ефективного зв'язку між академічними дослідженнями, державними політиками та муніципальною практикою. Одним із ключових напрямів є впровадження й тестування дорадчих форматів участі громадян, що дають можливість мешканцям впливати на ухвалення рішень у складних сферах місцевої політики.

Проєкт BRIDGE реалізується міжнародним консорціумом, до складу якого входять Київська школа економіки (Україна), Еразмуський університет Роттердама (Нідерланди), Університет Тарту (Естонія), Технічний університет Берліна (Німеччина) та Центр розвитку інновацій (Україна).

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки є лише думками автора й не обов'язково відображають позицію Європейського Союзу чи Європейського агентства з досліджень. Ані Європейський Союз, ані грантодавець не можуть нести за них відповідальності.

Брошури і програма першого дня перед початком громадської асамблеї, м.Житомир, 25.10.2025р.

ПОДЯКИ

У цій секції ми хочемо висловити щиру подяку й віддати належне всім інституціям, командам і окремим людям, завдяки яким громадська асамблея в Житомирі стала можливою та досягла своєї мети.

У хронологічному порядку дякуємо Славутицькій міській раді та Офісу Ради Європи в Україні за надану можливість представникам проєкту BRIDGE відвідати заключну сесію громадської асамблеї в Славутичі. Цей досвід спостереження та безпосереднього знайомства з процесом став важливим етапом підготовки до проведення асамблеї в Житомирі.

За інформаційну підтримку дякуємо Департаменту інформації та взаємодії з громадськістю Секретаріату Кабінету Міністрів України, зокрема, заступниці директора Департаменту Наталії Окші та заступниці завідувача відділу Тетяні Андрійчук, військовим адміністраціям Житомирської, Чернігівської і Київської областей, Асоціації міст України (АМУ), Всеукраїнській асоціації ОТГ та новинно-інформаційним порталам Децентралізація і Вікно відновлення.

Висловлюємо подяку Звягельській міській раді та Агенції регіонального розвитку Чернігівської області за те, що сприяли проведенню інформаційних заходів у межах підготовки до асамблеї.

Окрему подяку висловлюємо Офісу Ради Європи в Україні за послідовне просування деліберативних підходів і громадських асамблей в Україні й участь в інформаційних подіях проєкту BRIDGE.

Громадська асамблея в Житомирі змогла відбутися передусім завдяки активній і відповідальній участі Житомирської міської ради. Представники міської ради оперативно та якісно підготували конкурсну заявку, а також на всіх етапах підготовки і проведення асамблеї тісно співпрацювали з командою проєкту BRIDGE: надавали потрібну інформацію, координували взаємодію між підрозділами й готували матеріали.

Окремо хочемо подякувати Галині Шиманській, виконувачці обов'язків міського голови Житомира, Світлані Ольшанській, першій заступниці міського голови, та Олександрові Шевчуку, заступнику міського голови з питань діяльності виконавчих органів, за всебічне сприяння проведенню асамблеї. Важливо відзначити, що ключову координацію асамблеї з боку Житомирської міської ради здійснювали команди Бориса Пахолюка - комунальна установа «Агенція розвитку міста» та Ольги Ахмедової - Управління по зв'язках з громадськістю.

Окрему подяку висловлюємо активним мешканцям і громадським активістам Житомира, чия залученість на всіх етапах підготовки асамблеї зробила цей процес по-справжньому спільним. Їхня участь у виборі теми, роботі дорадчого комітету та фокус-групах з формування порядку денного відіграла ключову роль у тому, щоб асамблея відображала реальні запити міста й була релевантною для громади.

Щиру вдячність висловлюємо Поліському національному університету й особисто його ректорові, доктору економічних наук Олегові Скидану, за надане приміщення, технічну підтримку та обладнання, що зробили можливим проведення громадської асамблеї протягом усіх чотирьох днів.

Невіддільною складовою заходу був процес фасилітації – підтримка учасників, організація обговорень і створення безпечного простору для діалогу. Тому щиро дякуємо команді фасилітаторів, які виконували цю важливу роботу: Наталії Величко, Марії Грищенко, Наталії Малиновській, Юлії Матвійчук, Ользі Пальковій-Свірчевській, Віталіні Поповій, Тетяні Терлецькій і Данилові Ящуку.

З боку проекту BRIDGE над підготовкою та проведенням громадської асамблеї в Житомирі працювала така команда: Олександра Койдель, Керстін Люкер, Ілля Ткаченко, Анастасія Терещук, Ельвіра Подольська та професор Ганс-Людгер Дінель. Окремо дякуємо дослідникам проекту Тетяні Лукері та Андрієві Дарковичу, які займаються осмисленням і фіксацією досвіду проведення асамблеї в Житомирі, Ользі Крам за підготовку візуальних матеріалів та Вікторії Кречко за інформування учасників.

Важливою частиною асамблеї був її навчальний компонент, тому ми щиро вдячні всім експертам і експерткам, які присвятили свій час та поділилися знаннями й досвідом з учасниками заходу.

Дякуємо фотографу Ігореві Косташу та команді відеографів Юлії Парух і Олегові Рогову, які зафіксували чотири насичені дні роботи асамблеї та зробили можливим збереження цього досвіду для ширшої аудиторії.

Окрема подяка Анастасії Шемчук та Олегові Клімову з компанії WellDone за забезпечення перекладу та технічного супроводу онлайн-виступів доповідачів з Барселони й Тайваню, що зробило ці презентації доступними для всіх учасників асамблеї.

Також дякуємо підрядникові з харчування Оксані Самчук і їдальні «Поліський смак» за смачну їжу та якісне обслуговування протягом усіх днів проведення асамблеї.

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

KSE | *ArtTe* | **ArtTe** | UNIVERSITY OF POLISSIA |

BRIDGE

Building P
Innovation
Governan

31	ТАК	32
30		

Man speaking into a microphone on stage.

Man pointing at the BRIDGE poster on stage.

Woman standing on stage next to the whiteboard.

Фінальне голосування громадської асамблеї,
м. Житомир, 02.11.2025р.
Фото: Ігор Косташ